

ESAS NO : 1981/622
KARAR NO : 1982/383

OZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olup, sıkıyönetim mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla bağlantılı olan suça ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Veli Yılmaz

O L A Y : Sanığın sorumlu yazı işleri müdürü olduğu Halkın Kurtuluşu ve Halkın Kurtuluşu yolunda gençlik gazetesinin:

1-2.10.1978 günlü, sayısında komünizm propogandası yapıldığı, cumhuriyetin ve devletin askeri ve emniyet kuvvetlerinin tahkir ve tezyif edildiği ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 159/1., 173/son.,

2-25.9.1978 günlü sayıda, komünizmin övüldüğü, cumhuriyetin, hükümetin, devletin askeri ve emniyet kuvvetlerinin tahkir ve tezyif edildiği, milli duyguları zayıflatmak, yoketmek için propoganda yapıldığı ileri sürülerek T.C.K.nun 159/1., 142/3-6. 142/4-6., 173/son.,

3-28.8.1978 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, hükümetin ve Türk Bayrağının tahkir edildiği, Yasa'nın suç saydığı fiilin övüldüğü ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 159/1., 173/son., 145/1., 312.,

4-7.6.1978 günlü, sayıda komünizm propogandası yapıldığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-3-6., 173/son., maddelerle,

5-24.7.1978 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, komünizmin övüldüğü, cumhuriyetin, hükümetin, askeri kuvvetlerin tahkir ve tezyif edildiği ileri sürülerek, T.C.K.nun 142/1-6., 142/4-6., 159/1., 173/son., maddelerle,

6-26.6.1978 günlü sayıda, komünizm ve ırkçılık-bölücülük propogandası yapıldığı, cumhuriyetin, emniyet kuvvetlerinin tahkir edildiği ileri sürülerek T.C.K.nun 159/1., 142/1-3-6., 173/son., maddelerle,

7-12.6.1978 günlü sayıda, komünizmin övüldüğü, halkın suç işlemeye tahrik edildiği, Yasa'nın cürüm saydığı fiilin övüldüğü ileri sürülerek T.C.K.nun 142/4-6., 311/2., 312/2.,

8-26.12.1977 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, komünizmin övüldüğü, hükümetin, emniyetin tahkir edildiği, milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı, emniyetin muhtelif sınıflarının kin ve adavete tahrik edildiği ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 142/3-6., 142/4-6., 159/1., 173/son., 312/1-2., maddelerle,

9-12.12.1977 günlü sayıda, komünizm ve milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı, hükümetin tahkir edildiği, ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 142/3-6. 159/1., 173/son.,

.../...

10-19.12.1977 günlü sayıda, komünizm ve milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı ileri sürülerek, T.C.K.nun 142/1-6., 142/3-6., 173/son.,

11-19.9.1978 günlü, (Ulusal Demokratik Halk Devrimi) kitabında, komünizm propogandası yapıldığı ileri sürülerek, T.C.K.nun 142/1-6., 173/son.,

12-5.12.1977 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, komünizmin övüldüğü, hükümetin ve emniyet kuvvetlerinin tahkir edildiği, milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı ileri sürülerek, T.C.K.nun 142/1-3-4-6., 159/1., 173/son.,

13-3.4.1978 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 142/3-6., 173/son.,

14-6.2.1978 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, devletin emniyet kuvvetlerinin tahkir edildiği, milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1., 142/3.,

15-10.7.1978 günlü sayıda, komünizm propogandası yapıldığı, hükümetin, T.B.M.M.nin, devletin emniyet ve askeri kuvvetlerinin tahkir edildiği, ırkçılık-bölücülük propogandası yapıldığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 142/3-6., 159/1., 312/1-2., 173/son.

16-7.11.1977 günlü, sayıda komünizm propogandası yapıldığı, T.B.M.M.nin, hükümetin tahkir edildiği, milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6., 142/3-6., 159/1., 173/son.,

17-21.11.1977 günlü, sayıda komünizmin övüldüğü, milli duyguları zayıflatıcı propoganda yapıldığı, Yasa'nın cürüm saydığı fiilin övüldüğü, T.B.M.M.nin, hükümetin tahkir edildiği ileri sürülerek T.C.K.nun 142/3-6., 142/4-6., 159/1., 312/1-2., 173/son., maddelerle cezalandırılması istemiyle İstanbul C.Savcılığı'nca 17 ayrı iddianame ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Bütün budavalar kendisine gelen İstanbul 5.Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen birleştirme kararları ile 1978/13 esas sayılı dosyada birleştirildikten sonra,

1-İstanbul 5.Ağır Ceza Mahkemesi: 10.10.1979 gününde, Esas 1978/13, Karar 1979/411 sayı ile; sanığa atılı suçların, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu,

2-İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 13.Numaralı Askeri Mahkemesi: 25.9.1980 gününde, 1980/263-168 sayı ile; atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemlerinden olmadığı, sıkıyönetim ilânından evvel işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülen davalarla bağlantılı olmadığı,

Gerekçeleriyle mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 21.6.1982 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın, Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Demir Akarsu'nun aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Saniğa atılı suçların amacı cumhuriyeti, vatan ve milletin bağımsızlığı bölünmezliğini, bütünlüğünü, milli güvenliği tehlikeye düşürmeye, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden oluşturmak olduğundan, bu suçların MGK.nin 7 sayılı kararının 4.maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıkça ortadadır.

Atılı suçlardan bir kısmının İstanbulda Sıkıyönetim ilân tarihi olan 26.12.1978 gününden önceki üç ayın içinde 2.10.1978 günü işlendiği, ileri sürülmesine, göre 1402 sayılı Yasa'nın 13/a.maddesi kapsamına giren suça ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Öte yandan İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü yazısında¹ Halkın Yolu Gazetesi'nin Yasa dışı THKP-C/ML isimli örgütün yayın organı olduğu anlaşılmasına ve adı geçen örgüt hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalar bulunduğu bilinmesine göre sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenen suçlar yününde 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki organik ve örgütsel somut bağlantı koşulu da gerçekleşmiştir.

Bu nedenlerle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3.Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 25.9.1980 günlü, 1980/263-168 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde görülmesine bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3.Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 25.9.1980 günlü, 1980/263-168 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 21.6.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kenan Terzioğlu

Üye
Y. İsmet Ayer

Üye
İsmail Oğuz

Üye
Nevzat Doğan

Üye
Yaşar Çiftçi

Üye
Hasan Çelikkale

Üye
Nail Yücel

İ. Terzioğlu
D/E